

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30

The Needs Assessment for Development of Professional Teachers under the Office of Secondary in Educational Service Area 30

สายัณห์ ปุยพunga^{1*} และ ประยุทธ์ ชูสอน²

Sayan Phuyphunga^{1*} and Prayuth Chusorn²

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

² อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา 37 แห่ง จำนวน 2,057 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปสำหรับศึกษา ค่าเฉลี่ยของประชากร ของศิริชัย กาญจนวาสี ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยวิธีการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในภาพรวม ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมีค่า PNI_{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (PNI_{modified} = 0.362) ลำดับที่ 2 คือ ด้านทักษะการสอน (PNI_{modified} = 0.361) และลำดับที่ 3 คือ ด้านการพัฒนาตนเอง (PNI_{modified} = 0.302)

แนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ประกอบด้วย 1) ด้านทักษะการสอน ครูควรเตรียมการสอนอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาผู้สอนโดยใช้หลักการ Coaching and Mentoring นำวงจร P D C A ใช้ในการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเชิงระบบ ตลอดทั้งครูควรทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลวิจัยไปพัฒนาการทักษะการสอน 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ควรกระตุ้นให้ครูใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน พัฒนาคอร์สเรียน EIS (English for Integrated Studies) และสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ สื่อสารกับผู้เรียน และผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ 3) ด้าน

*Corresponding author. Tel: Mobile 082-1161383

E-mail address: Sayan@kkumail.com

มนุษย์สัมพันธ์ ควรพัฒนา EQ มากกว่า IQ ส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม ลดความเป็นอัตตาตัวตนของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นเพื่อนำองค์การสู่เป้าหมายที่วางไว้ 4) ด้านการพัฒนาตนเอง ควรนำเทคโนโลยีเสนอเป็นสารสนเทศเพื่อพัฒนางานตามแนวคิดของ Peter M. Senge และพัฒนาในรูปแบบ ID Plan นำเสนอผลงานทางวิชาการในเวทีต่าง ๆ ตามโอกาสและความเหมาะสม สนับสนุนครูที่มีภาวะผู้นำสูงได้ปฏิบัติหน้าที่สายบริหาร หรือหัวหน้ากลุ่มงาน และ 5) ด้านบุคลิกภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมครูผู้ช่วยโดยระบบ Training และแต่งตั้งครูพี่เลี้ยง ให้การนิเทศกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด ตลอดจนสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาตนเอง, ความเป็นครูมืออาชีพ

Abstract

This study aimed to: 1) Conduct needs assessment for a development of professional teachers, 2) To study guidelines in development of professional teachers under the Office of Secondary Educational Service Area 30. This is a descriptive research. There were two steps of data collection: First step was a quantitative data collection. The population included 2,057 teachers from 37 schools. Three hundred and forty-five samples were drawn by a Simple Random Sampling technique by drawing number based on Sirichai Kanchanawasee's Package Table for the average population study. The research instrument was a five level-rating scale questionnaire with coefficient reliability at .97. The obtained data was analyzed by the computer package program for frequency, percentage, mean, and standard deviation. The Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) was used to set the priority of needs. Second step was a qualitative data collection. The focus group discussion was conducted among eleven experts. The field note was used for recording data. The data was analyzed by content analysis and presented in descriptive manner.

Findings:

The needs assessment for a development of professional teachers, overall it was found that the needs had $PNI_{modified}$ value above .30 and the priority from high to low were 1) The use of information technology and communication ($PNI_{modified} = 0.362$), 2) Teaching skill ($PNI_{modified} = 0.361$), 3 and 3) Self - directed development ($PNI_{modified} = 0.302$) respectively.

Guidelines in development of professional teachers included 1) Teaching skill aspect: The teachers should prepare their lesson plans regularly, using coaching and mentoring approach to develop teachers, introducing PDCA in the organization of learning and teaching, encourage students to think systematically, and conduct classroom research and applying the result to develop their teaching skills. 2) The use of information technology and communication aspect: The teachers should be encouraged to use English in daily life, develop themselves based on English for Integrated Studies (EIS), integrating English in every substance, and communicate with parents and students continuously with various approaches. 3) Human relationship aspect: The teachers should develop their Emotional Quotient (EQ) more than Intellectual Quotient (IQ), they should be encouraged to work in team, reduce their self-confidence, listen to other people's opinion, and make some adjustment in order to get along with others so they can reach the target goal by the organization. 4) Self-directed development aspect: The teachers should bring information technology to develop their work based on Peter M. Senge, develop oneself in ID Plan style, present academic work in various venues according to opportunity and suitability, the teachers should be encouraged to be teacher leadership, have an opportunity to do administrative work or leaders of the work cluster, and 5) Personality aspect: The Office of Secondary Educational Service Area should organize the training system for assistant teachers, assign supervisor teachers to conduct supervision, monitor and following-up systematically, encourage teachers to strictly practice teaching profession ethics as well as support the establishment of new working culture for goal achievement oriented organization.

Keywords: Needs, Development, Professional Teachers

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลายด้าน ซึ่งสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน คือ การจัดการศึกษา และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการความสำเร็จของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพครู [1] เพราะความสามารถของครูจะเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายหรือคาดการณ์คุณภาพของผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน อบรม ชัดเกล้าและให้คำแนะนำ การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของครูจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนของผู้เรียน [2]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ กระบวนการผลิตและการพัฒนาครูต้องกระทำอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง [3] โดยเชื่อว่าเมื่อได้ครูเก่ง ครูดี มีศักยภาพทางด้านวิชาการสูง จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และมีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งได้มาตรฐาน สามารถสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพได้ [4]

ทั้งนี้ จากข้อเท็จจริงที่ว่าคุณภาพของการศึกษา คือ คุณภาพการสอนของครู ครูจึงต้องปรับปรุงและพัฒนาตัวเองเพื่อเป็นนักจัดการการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามความคาดหวังในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาครูให้มีคุณภาพสมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูงระดับมืออาชีพ (Professional) ให้ครูมีความเป็นครูมืออาชีพ (Professional Teacher) มากขึ้น [5]

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ด้วยระบบ e-Training เป็นต้นว่า UTQ (Upgrading Teacher Qualification Through The Whole System) และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดถือภารกิจและพื้นที่การปฏิบัติงานเป็นฐาน ด้วยระบบ TEPE Online (Teachers and Educational Personnels Enhancement by Holding Responsibilities and Functional Areas as Majors) แต่ในกระบวนการพัฒนาครูยังพบปัญหาอยู่มาก

มีข้อจำกัดในด้านเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนที่ห่างไกล และปัญหานี้เชื่อมโยงต่อคุณภาพของการศึกษา เช่น ครูไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ตามช่วงเวลาในระบบเปิด อีกทั้งการพัฒนาครูของหน่วยงานที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการจำเป็นของครู ไม่สามารถนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ [6]

จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบทดสอบระดับชาติ การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยทดสอบทั้ง 8 กลุ่มสาระในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 ได้วิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ที่ปรากฏนั้นแล้ว พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อย่างคร่ำมืออาชีพมีน้อย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ยึดรูปแบบครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนไม่ตรงตามตัวชี้วัด ไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ตลอดจนนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการเรียนการสอนน้อย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ [7]

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 จึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ในอันที่จะส่งผลให้ครูปฏิบัติงานอย่างคร่ำมืออาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติสูงขึ้น ตลอดจนมีคุณภาพตามสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำถามของการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research)

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน จำนวน 37 โรงเรียน รวม 2,057 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากตารางสำเร็จรูปสำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากรของศิริชัย กาญจนวาสี ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน
3. กลุ่มเป้าหมายในการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ /พฤติกรรม ในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ตามสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่คาดหวัง เครื่องมือเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยวิธีการบรรยาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ /พฤติกรรม ในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ตามสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่คาดหวัง วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

สรุปและอภิปรายผล

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 ในภาพรวม พบว่า ด้านมีความต้องการจำเป็นที่มีค่า PNI_{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ลำดับที่ 2 คือ ด้านทักษะการสอน และลำดับที่ 3 คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อธิบายได้ว่า สภาพการศึกษาในปัจจุบันที่ระบบการศึกษาอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ซึ่งครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้ ตลอดจนมีความชำนาญในการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชนาธิป พรกุล[8] กล่าวว่า ครูที่พึงปรารถนาและเป็นที่คาดหวังของสังคมไทยในยุคปัจจุบันต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูต้องเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่ ๆ รู้วิธีและใช้เครื่องมือค้นคว้าความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้ รวมถึงสามารถนำโปรแกรมการศึกษา มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ เมื่อพิจารณาลงลึกในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาสรุปและอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านทักษะการสอน รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI_{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ปรับปรุงการสอนโดยใช้วิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ทั้งนี้เพราะตรงกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลยุทธ์ที่ 4 ว่าด้วยพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งระบบให้สามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของโณทัย อุดมบุญญาภาพ [9] พบว่า คุณลักษณะครูรุ่นใหม่ที่สำคัญและเป็นจุดเด่นในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะในการสอนอย่างเชี่ยวชาญ และสร้างสรรค์การเรียนรู้จนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนองผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและวิธีการของหลักสูตรและ

การสอน มีความสามารถในการออกแบบ วางแผนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน วิจัยและพัฒนาการสอน มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพและมีความสามารถวัดผลประเมินผลพัฒนาการของการเรียนรู้ได้หลายวิธีได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI^{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ใช้ภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะเกิดสภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูต้องเรียนรู้และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น และที่สำคัญต้องมีความรู้ด้านภาษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [3] ได้เสนอแนวทางการพัฒนาครูผู้มืออาชีพ คือ ครูต้องเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การค้นคว้า และพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู โดยให้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและสาขาวิชา สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI^{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน เพื่อเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอน นอกจากจะให้บริการแก่ผู้เรียนแล้ว ยังต้องให้บริการแก่เพื่อนครู ผู้ปกครอง และชุมชนด้วย ครูจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยนต์ ทุมจิต[10] ได้อธิบายหน้าที่และความรับผิดชอบของครูตามรูปคำภาษาอังกฤษ คือ “TEACHERS” ใ้ว่า H (Human Relationship) ครูควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของครูยังช่วยทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติงานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอยผูกมิตรไมตรีอันดีระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4 ด้านการพัฒนาตนเอง รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI^{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ พัฒนางาน

โดยใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะเป็นยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมัธยมศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานสากล ครูควรเรียนรู้ตลอดชีวิต ศึกษา ค้นคว้า ประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางานของตนเอง ให้ก้าวหน้าในยุคโลกาภิวัตน์มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรณกร นนทยะโส [11] พบว่าครูประจำการในอนาคตควรมีจิตวิญญาณของความเป็นครู รักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีการวางแผนและทำงานร่วมกันเป็นทีม มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มีทักษะชีวิต มีทักษะอาชีพมีทักษะการสื่อสาร มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะการแก้ปัญหา มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานและเป็นผู้รู้จริงในสิ่งที่สอน

1.5 ด้านบุคลิกภาพ รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI^{modified} มากกว่า .30 และมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เช่น ขยัน เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อส่วนรวม เป็นสำคัญ เนื่องจากครูได้ถูกขนานนามว่าเป็น “แม่พิมพ์ของชาติ” จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมกับความเป็นครู อีกทั้งวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูจึงต้องมีบุคลิกที่เป็นแบบอย่าง แก่ผู้เรียน และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแก้วตา ไทรงาม [12] กล่าวถึงคุณลักษณะของครูการสอนที่เป็นเลิศ มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีความกระตือรือร้น ใ้เนื้อหา ทำงานเป็นระบบสอนอย่างกระชับกระเฉง แสดงเจตคติที่ดี สร้างบรรยากาศให้น่าชื่นชมยินดี มีความยืดหยุ่น

2. แนวทางในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

2.1 ด้านทักษะการสอน ครูควรเตรียม การสอนอย่างแท้จริง พัฒนาผู้สอนโดยใช้หลักการ Coaching and Mentoring วงจร PDCA กระตุ้น ให้ผู้เรียนคิดเชิงระบบ คิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาได้ ใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนพัฒนา การสอนของครู

2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ควรกระตุ้นให้ครูใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอย่างไม่มีอคติ พัฒนาตามโครงการ EIS (English for Integrated Studies) สถานศึกษาควรดำเนินการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายรูปแบบ

2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม ลดความเป็นอัตตา ตัวตนของตนเองยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ และควรพัฒนา EQ มากกว่า IQ เพื่อนำองค์การสู่เป้าหมายที่วางไว้

2.4 ด้านการพัฒนาตนเอง ควรนำเอาเทคโนโลยีเสนอเป็นสารสนเทศเพื่อพัฒนางานตามหลักการแนวคิดของ Peter M. Senge และรูปแบบ ID Plan มาเป็นกรอบพัฒนา สนับสนุนครูที่มีภาวะผู้นำสูง ได้ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหาร หรือหัวหน้ากลุ่มงาน

2.5 ด้านบุคลิกภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมครูผู้ช่วยโดยจัดระบบ Training และแต่งตั้งครูพี่เลี้ยง นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด ตลอดจนสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยด้านทักษะการสอน พบว่าการปรับปรุงการสอนโดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู และแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารพบว่า ใช้ภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายเขต ให้บุคลากรใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หรือการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนร่วมงานเพื่อเป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดโครงการ/กิจกรรมให้บุคลากรในโรงเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งนำองค์การสู่เป้าหมายที่วางไว้

1.4 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า พัฒนางานโดยใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาตามความสนใจหรือที่

เกี่ยวกับภาระงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ทั้งหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น

1.5 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เช่น ขยัน เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อส่วนรวม เป็นสำคัญ มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ครูควรให้ความสำคัญในด้านวินัยในตนเองปฏิบัติตาม มีความรับผิดชอบ และช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อให้ได้รูปแบบหรือโปรแกรมในการอบรมพัฒนาอันจะส่งผลถึงการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพต่อไป

2.2 หลังจากประเมินความต้องการจำเป็นและได้รับการพัฒนาแล้ว ควรมีการวิจัยติดตามผลการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อให้ทราบว่า มีการพัฒนาตามสภาพที่คาดหวังหรือไม่

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกของครูอย่างแท้จริง เพื่อให้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ มีประโยชน์การนำไปใช้พัฒนาความเป็นครูมืออาชีพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Laipikun, S. Study of the School Administrators' Roles in Promoting Teacher Development towards Professional Teachers in the Education Reform Era, Office of Primary Education Service Area 1, Ayuthaya. Thesis towards a Master's Degree of Education in Educational Administration, Graduate School, Phra Nakhon Sri Ayuthaya Rajabhat University. 2012. (in Thai)
- [2] Tothaiya, T. Strategies for Efficient Teacher Administration of the Office of Education Service Areas. Thesis towards a Doctoral Degree in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University. 2013. (in Thai)
- [3] Office of Foundation Education Council. Teachers' Reform towards the Dream. Bangkok: Office. 2004. (in Thai)
- [4] Office of Education Reform. The Five Education Reform towards Practices. Bangkok: Pimdee. 2002. (in Thai)

- [5] Puangmalee, C. Characteristics of Professional Teachers of Schools in the One District, One Dream School Project, the Office of Education Service Area, Nongkhai. Thesis towards a Master's Degree of Education in Educational Administration, Graduate School, Udonthani Rajabhat University. 2007.
(in Thai)
- [6] Amonsang, K. Needs for Self-Development towards Professional Teachers, Wang Chan Educational Network, the Office of Education Service Area 2, Rayong. Thesis towards a Master's Degree of Education in Educational Administration, Graduate School, Burapa University. 2012.(in Thai)
- [7] The Office of Secondary Education Service Area 30. Operational Plans of Fiscal Year 2014. Chaiyaphum: (Photocopied). 2013. (in Thai)
- [8] Pornkul, C. Catz. Model for Learner-centered Instruction. Bangkok: Chulalongkorn University. 2000. (in Thai)
- [9] Udonbunyanupap, N. Characteristics of Teachers of the New Era and the 21st Century Teachers' Education Curriculum. Thesis towards a Master's Degree of Education in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University. 2010. (in Thai)
- [10] Chumjit, Y. Teacher Being. Fifth edition. Bangkok: Odient Store. 2010. (in Thai)
- [11] Nonyaso, R. Future Teacher Development Model for Foundation Education. Thesis towards a Master's Degree of Education in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University. 2013. (in Thai)
- [12] Sai-ngam, K. Strategic Leaders for Constructing Learning Organization. Bangkok: Institute for Development of Educational Administrators. 2005. (in Thai)